

Список використаних джерел:

1. Туризм під час війни. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/turyzm-pid-chas-vijny-yak-galuz-vyzhyvaye-ta-gotuyetsya-do-vidnovlennya>.
2. Всесвітня туристична організація (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org/tourism>.
3. Світовий банк. Вплив пандемії COVID-19 на економіку та туризм. URL: <https://www.worldbank.org/>.
4. Міністерство культури та інформаційної політики України. Звіт про стан туристичної галузі за 2023 рік. URL: <https://mkip.gov.ua/>.
5. Радіо Свобода. Як коронавірус вплинув на туризм в Україні та світі. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/tourism-after-coronavirus/30586049.html>.
6. Офіційний сайт туроператора Join Up! URL: <https://joinup.ua/uk/>.

Баскакова Х. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕЙНСТРИМ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Міжнародний туризм є однією з найбільш динамічних галузей світової економіки, яка відіграє ключову роль у соціально-економічному розвитку багатьох країн. Його значення полягає не лише в сприянні економічному зростанню, але й у зміцненні міжкультурних зв'язків та взаєморозуміння між народами. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму формуються під впливом глобалізаційних процесів, технологічних інновацій, змін у поведінці споживачів, нових викликів, таких як пандемії, екологічні проблеми, геополітичні фактори та зростання попиту на нестандартні види подорожей.

В умовах глобалізації туризм стає важливим інструментом міжкультурного обміну та взаєморозуміння. Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на світовий ринок туристичних послуг, спричинивши значні втрати та змусивши галузь шукати нові шляхи відновлення та розвитку. Змінилися туристичні вподобання: зросла популярність *workation* (роботи під час подорожей), приватних турів, довготривалих подорожей і подорожей до малолюдних місць. Відповідно, дослідження сучасних тенденцій та проблем міжнародного туризму є вкрай актуальним для розробки ефективних стратегій адаптації та зростання.

Серед науковців, які досліджують питання розвитку міжнародного туризму, можна відзначити І.І. Ригу та С.М. Рошко, які аналізують тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг, підкреслюючи важливість адаптації до

нових реалій та впровадження інновацій для забезпечення стійкого та привабливого туристичного досвіду. С.Е. Сардак та А.С. Саркісян досліджують інноваційні аспекти розвитку міжнародного туризму, акцентуючи увагу на необхідності впровадження нових технологій та підходів для підвищення конкурентоспроможності галузі. Н.Н. Коцан та Р.Р. Мазурець аналізують сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму, вказуючи на територіальні відмінності та вплив туризму на економічний розвиток.

Однією з ключових тенденцій сучасного туризму є діджиталізація та використання новітніх технологій, що включає мобільні додатки, віртуальну та доповнену реальність, штучний інтелект, які сприяють покращенню якості обслуговування туристів та персоналізації послуг. Штучний інтелект також використовується для автоматизації бронювання, прогнозування попиту та покращення взаємодії з клієнтами через чат-боти. Крім того, у туристичному бізнесі активно розвиваються нові види подорожей, зокрема космічний туризм, який стає реальністю завдяки таким компаніям, як SpaceX, Blue Origin та Virgin Galactic.

Також спостерігається зростання популярності екологічного та сталого туризму, адже сучасні мандрівники все більше звертають увагу на екологічні аспекти подорожей, віддаючи перевагу напрямкам та компаніям, які дотримуються принципів сталого розвитку та підтримують місцеві громади. Водночас розвиток нових, менш відомих туристичних напрямків допомагає розвантажити популярні дестинації та сприяти рівномірнішому розподілу туристичних потоків.

Соціальні мережі та блогери відіграють важливу роль у сучасному туризмі, змінюючи вибір туристичних напрямків. Платформи, як Instagram, TikTok та YouTube, активно впливають на маркетингові стратегії туристичних компаній, що зумовлює зростання популярності певних місць через їх показ у соцмережах. Тому для успіху на ринку туризму важливо враховувати новітні маркетингові тенденції та активно працювати з медіа-особистостями.

Інновації також включають застосування штучного інтелекту та великих даних для прогнозування туристичних потоків, управління завантаженістю готелів і передбачення змін у попиті. Це дозволяє туристичним компаніям більш ефективно планувати ресурси та надавати персоналізовані послуги.

У той же час важливу роль у міжнародному туризмі відіграє питання безпеки. Страхування подорожей, захист особистих даних мандрівників, кібербезпека під час бронювання онлайн – це актуальні питання для туристичних компаній, які прагнуть забезпечити максимальний захист для своїх клієнтів. Водночас етичний туризм став важливою темою, оскільки зростає усвідомленість щодо впливу туризму на місцеві культури та навколишнє середовище. Проблема експлуатації традиційної спадщини та місцевих культур змушує туристичні організації працювати над створенням більш відповідальних та етичних туристичних практик.

Попри позитивні зміни, галузь стикається з низкою проблем, які потребують ефективного вирішення. Однією з головних є овертуризм – надмірна концентрація туристів у популярних дестинаціях, що призводить до перевантаження інфраструктури, погіршення якості життя місцевих жителів та негативного впливу на довкілля. Наприклад, у Венеції щороку проходять протести проти масового туризму. Для вирішення цієї проблеми пропонується децентралізація туризму, розвиток нових, менш відомих туристичних напрямків та впровадження концепції сталого розвитку.

Ще однією серйозною проблемою є забруднення довкілля та екологічні загрози, пов'язані з діяльністю туристичної індустрії. Збільшення кількості авіаперельотів сприяє зростанню викидів вуглекислого газу, а масовий туризм призводить до засмічення природних територій та руйнування екосистем. Відповіддю на цю проблему є розвиток екологічного та сталого туризму, який передбачає впровадження «зелених» технологій, використання альтернативних джерел енергії, зменшення споживання пластику та впровадження екологічних ініціатив, таких як компенсаційні платежі за викиди CO₂ під час перельотів.

Крім того, сучасний міжнародний туризм значною мірою залежить від геополітичної ситуації. Війни, санкції, політична нестабільність та дипломатичні відносини можуть значно впливати на туристичні потоки. Наприклад, конфлікти у різних регіонах змушують туристів змінювати маршрути або взагалі відмовлятися від подорожей. Це вимагає розробки стратегій для підтримки туристичних потоків у кризових умовах та створення альтернативних безпечних маршрутів. Таким чином, міжнародний туризм має великі перспективи розвитку, але для його сталого зростання необхідно вирішувати актуальні проблеми. Використання цифрових технологій, підтримка екологічних ініціатив, регулювання туристичних

потоків, розширення туристичних напрямків та покращення інфраструктури допоможуть зробити туристичну галузь більш ефективною, екологічно відповідальною та комфортною як для туристів, так і для місцевих громад.

Список використаних джерел:

1. Tourlib.net. Аналітичні матеріали з міжнародного туризму. URL: <https://tourlib.net/>.
2. Інноваційні тенденції розвитку туризму. URL: <https://www.researchgate.net/>
3. UNWTO – World Tourism Organization: Офіційні звіти щодо міжнародного туризму. URL: <https://www.unwto.org/>.
4. Sustainable Tourism Reports, World Travel & Tourism Council. URL: <https://wttc.org/>.

Боєва А. С., канд. екон. наук Редько В. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ГРУЗІЇ**

Культурно-пізнавальний туризм є найпопулярнішим видом туризму в світі, який охоплює історико-культурну спадщину, гастрономічний та автентичний досвід, екологічний та етнічний мотиви, розкриває можливості для різних спеціалізованих векторів туристичного розвитку. Саме ці фактори є причинами розквіту різнобарвної культури, яка приваблює не тільки туристів з різних куточків світу, а і місцевих жителів до цього виду подорожей, через що робить його надзвичайно цікавим і популярним у всьому світі. Величезний потенціал для залучення міжнародних туристів демонструє Грузія.

Грузія є своєрідним мостом, розташованим на стику Європи та Азії, що лежить на південних схилах Великого Кавказу, де засніжені вершини тягнуться від Чорного до Каспійського морів. Попри компактні розміри, країна вирізняється багатогранними ландшафтами та широкими можливостями для різноманітних видів активного відпочинку [1]. Туристичними образами країни є Кавказькі гори, фортеця Нарікала – історична пам'ятка в Тбілісі, грузинське вино, гостинність та традиції застілля. Лабіринт вузьких вулиць з унікальною архітектурою Тбілісі, море і сонце Батумі, історична зірка з пам'ятками ЮНЕСКО Мцхета та винна Кахетія – це перші міста, які спадають на думку при згадуванні країни. Історія Грузії охоплює декілька тисячоліть і починається з найдавніших етапів людської